

PANIKA IR NERAMUMAI

VAKARIEČIŲ ŽVALGYBA NUVERTINO RAKETINES BAZES LIETUVOJE IR KITOSE SOVIETŲ SRITYSE

(E) Mažai kam iš mūsų buvo žinoma, kad pačių britų pranešimais, ne tik amerikiečių žvalgybiniai lėktuvai eilę metų skraidė virš plačiosios Sovietų Sąjungos teritorijos, bet ir britų tokie pat lėktuvai yra ne kartą perskridę Pabaltijo kraštus, Gudiją ir kitas sovietų valdomąsias sritis. Įvykis su amerikiečių žvalgybiniais lėktuvu U2 ties Sverdlovsku ryškiai patvėrė sovietams ir visam pasauliui parodė, kaip sunku sovietinei karinei gynybai buvo ir yra pagauti tokius ypač dideliam aukštyje skrendančius lėktuvus. Girisai savo raketomis pasieksią mėnuli ir saulę, bet vakariečių lėktuvų, skrendančių 20.000 metrų aukštyje, per keturis metus negalėjo pagauti.

Be motoro iš Gudijos per Lietuvą iki Bavarijos

Iš vakariečių skraidymo Baltijos jūros ir Pabaltijo srityje pranešama toks įdomus atsitikimas: Aukšto pilotazo žvalgybinis lėktuvas tokio pat tipo, kaip U2 (kaip žino ma, tai yra pusiau sklandytuvas, pusiau didelio greičio variklių lėktuvas), prieš kurį laiką skraidė Rytų Europoje, virš sovietų valdomųjų sričių. Gudijoje sugedo lėktuvo varikliai. Tuomet lėktuvas, pasiklojęs vien tik sklandymu, per Lietuvą, Lenkiją ir Vidurio Vokietiją laimingai pasiekė Bavariją ir čia nusileido. Iš to galim spręsti, kokie yra šie amerikiečių žvalgybiniai lėktuvai. Nenuostabu, kad jie pasiekė savo Sovietų Sąjungos gilumą.

Lietuvos, Latvijos ir Karaliaučiaus bazės visos išžvalgytos

Jau vien iš tų duomenų galima spręsti, kad Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų bei Karaliaučiaus srities sovietinės raketų bazės vakariečių lėktuvų yra jau seniai išžvalgytos ir kruopščiai surašytos.

Vakariečiai pastaraisiais metais galėjo pasinaudoti ir dar kitais sovietinių raketų bazių išaiškinimo būdais. Kokia storą „geležinę uždangą“ būtų, vis tiek pro ją prasiskverbianti žinios apie faktus, kuriuos sovietai laiko paslaptimi, ypač kai eina reikalas apie tokias artimas vakarams sritis, kaip Pabaltijo kraštai.

Iš kitos pusės žiūrint, sovietai yra ne mažiau veiklus, siūsdami savo agentus į Vakarų. Anot JAV užs. reik. min. Herterio, tų agentų skaičius siekia net 300.000.

Žodžiu, sovietų raketinės bazės Pabaltijoje ir Karaliaučiaus srityje yra vakariečiams tiek pat gerai žinomos, kaip ir eilė bazių ties Uralu ir kitur Sovietų Sąjungos gilumoje.

Sąmyšis sovietų štabuose: reikalas bazes perkeldinti

Iš pagautų ties Sverdlovsku amerikiečių žvalgybinio lėktuvo nuotraukų tikslumo sovietinės įstaigos įsitikinę, kad vakariečiai tokiais metodais pareitais keliais metais galėjo išžvalgyti ir nufotografuoti visas svarbesnes raketines bazes Sovietų Sąjungoje nuo Baltijos jūros iki Vladivostoko. Isteriškas Chruščiovo ir kitų sovietinio bloko vadų karščiavimas ryšium su Sverdlovsko įvykiu buvo iššauktas fakto,

SVEICARŲ BALSAI

Be jau anksčiau minėtų šveicarų laikraščių, Lietuvos okupacijos dvidešimtmetį vedamųjų straipsnių prisiminė Ziurichio dienraštis „Tages-Anzeiger“, didžiausią tiražą šveicarijoje turįs dienraštis. „Basler Nachrichten“ pirmoje vietoje išsidėjo Lietuvos diplomatinės šefo p. Lozoraičio pareiškimą ryšium su Lietuvos okupacijos metinėmis sukaktuvėmis. Šis Bazelio dienraštis ypač skaitomas šviesuomenės sluoksniuose. Jis dažnai spausdina ministerio Lozoraičio straipsnius, kuriuose nušviečiama Maskvos imperialistinė politika.

Berniško spaudos agentūra „Schweizerische Korrespondenz“ atspausdino ilgą pranešimą apie Maskvos agresiją prieš Lietuvą prieš 20 metų. Straipsnyje išvedama, kad sovietai, užimdami karinėmis pajėgėmis Lietuvą, sulaužė visą eilę sutarčių. Jie ligi šiol tebevykdo okupaciją ir nusizengia, tarp kita, tautų apsisprendimo teisei, kuria netrukus galės pasinaudoti net menkiausia Afrikos ir Azijos gyventojų tautė. Pagaliau nurodoma ir pasibaisėtinas gyventojų deportacijas, kurios priklauso prie nuožmiausių maskvinio viešpatavimo reikiųjų. Lietuviai tauta daug mažiau nustojo žmonių per karo veiksmus, nekaip per bolševikinius ir nacinius siautėjimus. Daugeliu žmonių dar ir šiandien neleidžiama grįžti į tėvynę iš išsiuntimo vietovių Sibire ir kitur.

„Schweizerische Politische Korrespondenz“ ypač aptarnauja provincijos spauda, kurios itin gausu, atsižvelgus į kantonalinį, kalbinį, tikiybinių ir partinių susiskirstymą. Šios agentūros teikiamos žinios tikra žodžio prasme nauidi po visą šveicariją.

kad sovietų rakininiai įrengimai didžia dalimi liko nuvertinti. Ko tos bazės bevertos, jei vakariečiai žino jų vietą?

Vakarų kariniai sluoksniai pastaruosiu metu yra paskelbę išstisus tokių bazių sąrašus. (Be bazių Karaliaučiaus apylinkėje, buvo minimos raketinės bazės ties Tilže, Jelgava ir Ryga).

Vakariečių informacijomis, Maskva dabar skubotai vykdo savo rakininių bazių perkeldinimą. Karinių žinovų nuomone, tokie perkeldinėjimai labai sunkiai įvykdomi. Naujų bazių įrengimas trunka ilgoką laiką. Politiniai padariniai būsią tokie, kad Maskva ateityje bus priversta vaidinti dviprasmiškus vaidmenis ir koegzistencijos ir nusiginklavimo klausimais. Sovietams reikšią daug laiko, kol jie atsikvošėsia nuo fakto, kad jų teritorija buvo ir yra tiek „pažėdžiama“. Kad tokioje atmosferoje galėtų įvykti sėkmingi nusiginklavimo susitarimai, — šito laukti netenka.

Ivykiai Lenkijoje

Kaip jau spaudoje buvo minėta, Lenkijoje pastebimi aštrėjantys valdžios ir katalikų bažnyčios santykiai. Laukiama, kad kardinolas Višinskis atsisakys nuo 1956 metais sudaryto susitarimo su Gomulka, pagal kurį bažnyčia nesikišo į administracijos reikalus ir vyriausybė savo ruožtu toleravo religiją. Įvykiai ir vyksta vieši nepasitenkinimo pasireiškimai turi pagrindo sunkias ekonomines sąlygas. Maskvos „didžiojo brolio“ reikalavimai vis didinti sunkiosios pramonės produkciją iščiupia krašto jėgas. Pvz., planas per 1961-1965 m. penkmetį pakelti plieno išleidimą 66 proc. pareikalavus investicijų apie 1,5 milijardo dolerių.

Iš Lietuvos atėnančios žinios nesudaro rūgimo padėties įspūdžio. Tik, kaip jau ankstyvesnėse „Eltos Informacijose“ buvo pastebėta, šiuo metu Lietuvoje veikia griežtesnė kontrolė gaunami korespondencijai ir siuntinėliams.

Karinės silkės

AR LIETUVOS ŽVEJŲ LAIVUS PIKTNAUDOJA SOVIETINIAMI SPIONAZUI?

(E) Sovietiniais duomenimis, iš Lietuvos (Klaipėdos uosto) į Atlantą nuolat plaukioja apie 100 žvejybos laivų, jų tarpe keletas stambesnių laivų — „bazių“. Tariamai silkiams ir kitoms žuvisms žvejoti. Tariamai... Visai viešai ir pakartotinai Lietuvos sovietiniai laikraščiai ir Vilniaus radijas yra pranešę, kad šių laivų skaičius nuolat buvo didinamas ir kad jie modernizuojami, juose įmontuojant — be eilinių navigacijos įrankių — radaro įrengimus ir kitokią sudėtingą aparatūrą. Buvo skelbiama, kad visa tai turi derėti žvejybos reikalui, siekiant kuo daugiau žuvis pagauti.

Žinoma, laivams, plaukiojantiems tokiaime vandenyne, kaip Atlante, naujoviški navigacijos įrengimai yra būtini. Ir pačių laivų statyboje ir jūrų žvejybos praktikoje įgyvendinama viena kita naujovė. Tai nebūtų nieko nuostabaus. Tačiau...

Iš Klaipėdos neiškiams tikslams į Amerikos ir Kanados pajūri

Pastaraisiais metais krito į akis, kad Lietuvos žvejybos laivai iš Klaipėdos siunčiami ne tik į Atlantą, bet ir į tolimus to vandenyno pakraščius. Sovietinis radijas ir spauda ne kartą pranešė, kad Klaipėdos žvejybos laivai ir jų igulos ruošiami „žvejybai“ prie Kanados pakraščio. Tai esąs visai naujas Atlanto žvejybos etapas, ir tam reikią „specialaus“ pasiruošimo.

Igulos buvo apmokomos ne tik žvejybos dalykų. Tai paaiškėjo po kurio laiko amerikiečių kariniams žvalgams Amerikos ir Kanados pajūryje.

Pasirodė, kad „mekalti“ žvejų laivai domėjosi ten ne tiek žvejyba, kiek kitais dalykais. Sovietiniai laivai rodė ypatingą palinkimą žvejoti kaip tik ties tomis Amerikos žemyno pakraščiais vietomis, kurios tuo metu buvo kuo nors karščiškai „įdomios“. Amerikiečių žvalgybiniai lėktuvai ir orlaivai (cepiniai), pvz., šių metų balandžio mėnesio pabaigoje ten aptiko sovietinį žvejybos laivą „Vegą“. Tai buvo apie 60 mylių nuo Long Island ir tik 1 mylią nuo tos vietos, kur veikia amerikiečių atominio povandeninio laivo bandymo stotis. Fotografines nuotraukas, padarytos iš arti, parodė, kad laivas turėjo įvairiausių sudėtingus įrengimus, tik jau ne žvejybai.

Aparatūra „žuvų plaukimo srovėms stebėti“

Prieš kurį laiką Vilniaus radijas paskelbė, kad kai kurie žvejų laivai patobulinami, įrengiant aparatūrą povandeninėms žuvis srovėms stebėti. Dar kitos žinios teigė, kad esą išbandomi įrengimai „elektriniai žvejojimui“ (pagauti žuvis elektriniu „smūgiu“ ir pan.).

Visi tokie įrengimai įgauna savotišką atspalvį, kai buvo susekta, kad sovietiniai laivai (tariamieji žvejybos ir prekybiniai

Cekoslovakijoje nerimsta jaunimas

Cekoslovakijoje vis daugiau teismo procesų prieš jaunomėnę, kuri kaltinama antikomunistine veikla. Ilgų metų kalėjimu baudžiami nedideli prasizengimai, pvz., nevykimas į paskirtą darbo vietą ir pan.

Nesusipratimai ir Rytų Vokietijoje

Rytų Vokietijoje daugelyje vietų vyksta vienokių bei kitokių nesusipratimų su režimu. Įmonės labai atsilieka nuo nustatytų planų, o skubiai vykdomoji žemės ūkio kolektyvizacija dar labiau paastrina nuotaikas. Čia reikia pastebėti, kad vokiečiai, nors ir labai drausmingam bei valdžiai paklusniam, nėra suprantama ši naujoji žemės ūkio-kolchozų sistema. Rusas lengviau šią sistemą galėjo pakelti dėl to, kad buvo šimtmečiais susipratęs su savotiška ūkine obščinos sistema ir, turėdamas labai mažai žemės, gyveno šimtmečius vargingai. Pabaltijo kraštuose ši sistema buvo daug mažiau suprantama, ir Sibiras yra nuklotas pabaltiečių kapinėmis; juo labiau ši ūkinė sistema yra nesuprantama vokiečių visuomenei ir ūkininkui, kur žemės ūkis visada turėjo aiškų tvarkytąjį, ūkininkui mirus, jo vietą nedaloma užėmė vyresnysis sūnus. Vokiečių spauda šių paastrėjusių nuotaikų nelauki revoliucinio pobūdžio, vienok jos atlieką rūgimo procesą.

Lietuvoje

Iš Lietuvos atėnančios žinios nesudaro rūgimo padėties įspūdžio. Tik, kaip jau ankstyvesnėse „Eltos Informacijose“ buvo pastebėta, šiuo metu Lietuvoje veikia griežtesnė kontrolė gaunami korespondencijai ir siuntinėliams.

DR. S. BACKIS VAŠINGTONĖ

Dr. S. Bačkis, ligi šiol ejęs Lietuvos atstovu Prancūzijoje pareigas, birželio mėn. 15 dieną išvažiavo į Vašingtoną, kur užims Lietuvos pasiuntinybės patarėjo vietą. Nuo tos dienos Lietuvos atstovavimą Prancūzijoje perėmė Lietuvos Diplomatinijos šefas S. Lozoraitis, kuris periodiniai važinėjęs iš Romos į Paryžių. Lietuvos pasiuntinybėje Paryžiuje toliau dirbs patarėjas prof. J. Baltrušaitis, kuris min. Lozoraičiui nesant rūpinsis diplomatinė veikla, ir sekretorius A. Liutkus. Prie pasiuntinybės priklauso taip pat plk. J. Lanskoronskis.

DR. K. GRINIAUS MIRTIES DESIMTMETIS

(E) Prieš 10 metų birželio 4 d. Čikagoje mirė buvęs Lietuvos Respublikos prezidentas Dr. Kazys Grinius. Jo pelenai, supilti į bronzos urną, yra laikomi Čikagoje.

STALINAS LAUŽE SUTARTIS

(E) Šitokia antraštė, birželio 5 d. „West Berlin“ laikraštis patalpino straipsnį, kuriame aprašoma Lietuvos, Latvijos ir Estijos sovietinė okupacija, kuri prasidėjo 1939 m. Sovietų Sąjungai ir hitlerinei Vokietijai pasirašius nepuolimo paktą. Straipsnis baigiamas JAV prezidento Eisenhowerio žodžiais, kuriais jis išreiškia viltį, kad pavergtosios Rytų Europos tautos atgaus savąją nepriklausomybę.

Silkės atnešė 14,5 milijono rublių nuostolių

(E) „Tiesoje“ 125 nr. rašoma, kad pernai ekspedicinė silkių žvejybos bazė turėjo 14,5 mil. rublių nuostolių. Ieškoma priežasčių, tiksliau, kaltininkų, atnešusių tiek daug nuostolio silkių žvejybos bazei. Pirmoji priežastis — tai blogi tinklai, kuriuos meža Klaipėdos tinklų fabrikas. Toliau — lynai, kurie yra nepatvarūs ir brangūs. Pernai suremontuotos statinės pasirodė mažai tikusiomis. Taipgi ir žvejai nesaugoja statinių: tūkstankių statinių sukūrena. Dėl remonto ir dėl apsilėdimų, iš viso 1959 m. laivai prastovinėjo 4.640 laivo parų.

SKERDŽIŲ ATGIMIMAS LIETUVOJE

(E) Carų baudžiamosios laikais gyvenimas nebūtų buvęs pilnas be skerdžiaus. Lietuvos nepriklausomybės laikais iš mūsų ūkinio gyvenimo skerdžius buvo dingęs. O šiuo metu, sovietams sugrįžus ūki, suvarius ūkininkus į kolchozus bei sovchozus, skerdžius Lietuvoje gyvena atgimimo dienas.

Gegužės 26 d. Žemės ūkio ministeris Vazalinskas Kaune turėjo pasitarimą su skerdžiais ir karvių melžėjais. Šiuo metu skerdžių Lietuvoje priskaitoma tarp 7-8 tūkst. žmonių.

Be to, šiame pasitarime dalyvavo vyriausios komunistinės valdžios nariai: LKP CK sekretoriai Sniečkus ir Niunka, ir MT-bos pirmininkas Šumauskas.

TIBETAS TEBEKOVOJA

Iki šiol žinios apie kovas Tibete pasiekdavo laisvąjį pasaulį per pabėgėlius. Dabar ir patys kiniečiai jau yra pripažinę tai.

NAUJI NEPRIKLAUSOMI

Praeitą savaitę nepriklausomybę gavo Kongo, britų Somaliland ir Madagaskaras. Somaliland susijungia su Somalija.

DIDEJANTIS KINIJOS PAJĖGUMAS

Amerikos Centrinė Sekimo Agentūra surinko duomenis ir paruošė apžvalgą, kurioje parodomas vis didėjantis Kinijos pajėgumas, kurio ji siekia Rusijos padedama. Iki 1958 m. galo Kinija pasistatė apie 150 didelių fabričių. Iki 1955 m. galo Kinija pramonės reikalams gavo iš Rusijos už 430 milijonų paramos. O po to Kinija pradėjo daugiau savo gaminių išvežti į Rusiją, negu įsivežti iš jos.

GHANA — RESPUBLIKA

Birželio 30 d. Ghana paskelbta respublika. Jos pirmuoju prezidentu tapo Dr. Nkrumah. Igi šiolinis min. pirmininkas. Naujoji respublika nusistatėsi likti Britų Karalijoje.

ZUVO 45 DARBININKAI

Dėl įvykusio sprogimo pietinės Valijos kasyklose žuvo 45 darbininkai. Didžioji dalis jų žuvo sprogimo metu. Dalis buvo atkirsti, bet ir tų nebuvo galima išgelbėti.

NAUJAS RUSŲ LĖKTUVAS

Rusai paskelbė, kad jų naujasis dvimotoris keleivinis lėktuvas Tu-124 yra mažesnis, bet greitesnis už dabar naudojamąjį Tu-104.

ISIRO NUSIGINKLAVIMAS

Sovietų ir jų satelitų atstovai išėjo iš dešimties kraštų nusiginklavimo konferencijos Ženevoje. Sovietai nori perkelti nusiginklavimo klausimą į Jungtines Tautas, nes Ženevoje šis reikalas esąs vilkinamas.

MIRĖ HARRY POLLITT

Grįždamas iš kelionės po Australiją, laive mirė D. Britanijos komunistų senosios gvardijos vadas H. Pollitt.

DOVANA MASKVOS BURMISTRUI

Birželio 26 d. britų „The Times“ paskelbė žinią, kad lietuvio pabėgėlio sūnus tėsė kiaušinių iš Maskvos ir Ottavos (Kanada) burmistrus, kai šie lankėsi prie Niagaros krioklio.

KUBA NUSAVINO IRENGIMUS

Kubos vyriausybė nusavino anglų-olandų bendrovei Shell ir JAV Esso priklausomas alyvos valyklas.

PASAULYJE

— Britų lakūnas, kuris restorane užžėrė savo kapitonui, gavo 80 dienų kalėjimo.
— Britai per 5 šiuo metų mėnesius pastatė 116.586 namus ir butus (pernai per tą patį laiką 105.750).
— Palermo, Sicilijoje, buvo streikininkų susidūrimas su policija.
— Allen Dulles, Amerikos Centrinės Sekimo Agentūros direktorius, buvo atvykęs turtis su V. Vokietijos vyriausybe.
— Ghanos parlamentan išrinktos pirmosios moterys — net 10 iš karto.
— Dėl per Filipinus nusiautusio Taifūno žuvo per 100 žmonių.
— Keleivinis Brazilijos lėktuvas, skridęs iš naujosios sostinės Brazilijos į senąją — Rio de Janeiro — sudužo; žuvo 51 asmuo.
— Mikojanas rytų Vokietijoje pareiškė, kad sovietai galėtų duoti garantijas laisvam Relyno miestui.

(E) Lenkų laikraštis „Trybuna Opolska“

rašo, kad pastaruosiu metu Opolske padidėjęs girtavimas. Pažymi, kad vien tik Rati-boro apylinkėje buvo išleista apie 21 milijoną zlotų alkoholiui, kai tuo tarpu namų ir pramonės statybai per tą laiką išleista 8 mil. zlotų, o knygoms — tik 165.000 zł.

(E) Vengrijos penkmečio industrijos planai

nui įvykdyti, vengrų komunistinio jaunimo organizacija priėmė nutarimą mobilizuoti jaunimą cemento darbams.

PAIDINTI
6 JULY 60
BRITISH
PAIDINTI

PAIDINTI
6 JULY 60
BRITISH
PAIDINTI

TARPTAUTINIS EUCHARISTINIS KONGRESAS

Kun. Bronius Liubinas

Garsusis liturgistas prof. J. A. Jungmann SJ visas eucharistinio kongreso iškilmes apibūdino labai vykusiu, iš senovinės Bažnyčios paimtu terminu: „Statio orbis“, kas reiškia viso pasaulio tikinčiųjų susirinkimą vienoje vietoje dalyvauti eucharistinėje puotoje. Iš tos pagrindinės minties išeinant, yra sudaryta ir visa šiemet Miunchene vyksiančio 37-tojo Tarptautinio Eucharistinio Kongreso programa. Pirmosios trys dienos, liepos 31 — rugpjūčio 2, yra skiriamos susirinkimui ir pasiruošimui. Kiekvieną dieną rytai ir vakarai visose Miuncheno bažnyčiose bus aukojama šv. Mišų auka, ir kongreso dalyviai joje dalyvaus, kada kuriam patogiau. Tų dienų bėgyje vyks taip pat įvairūs posėdžiai, paskaitos ir koncertai eucharistinėmis temomis, o vakarais ir naktimis švč. Sakramento adoracijos parapijinėse Miuncheno bažnyčiose. Visas kongreso svorio centras bus sukauptas paskutinėse penkiose dienose, rugpjūčio 3-7.

Trečiadienio popietis:

„STATIO ORBIS“ ATIDARYMAS

Viso pasaulio tikinčiųjų susirinkimas eucharistinei puotai švęsti oficialiai prasidės trečiadienį, šv. Tėvo legato kardinolo Gustavo Testa sutikimu ir perskaitymu popiežiaus rašto kongreso reikalui. Pirmosios vakarinės iškilmės kongreso aikštėje (Teresės pievoje) bus skirtos temai: „Šių dienų pasaulio išganyto lūkesčiai ir Kristus, pasaulio Išganytojas. Iškilmingai įeinant į aikštę kunigams, vyskupams ir kardinolams, bus iškilmingai pasveikintos atskiros tautos, kaip Dievo Bažnyčios nariai. Pasveikinimas bus atliktas atitinkamomis giesmėmis lotynų kalba, kreipiantis ypač į tų tautų šventuosius globėjus. Taip pat bus pasveikinti valstybių vadovai, kartu meldžiantis, kad jie savo turimą valdžią naudotų teisingai. Sekantis sveikinimas bus skiriamas kunigams ir vyskupams, kaip Dievo paslapčių dalintojams. Paskutinėje vietoje bus pasveikinamas vyriausiasis Katalikų Bažnyčios Ganytojas šv. Tėvas Jonas XXIII, Miunchene atstovaujamas kardinolo legato. Užsibaigus iškilmingajam įžengimui į aikštę ir pasveikinimui, vietos vyskupas kardinolas Juozapas Wendel paprašys kardinolą legatą iškilmingai atidaryti kongresą. Seks maldos ir giesmės šv. Dvasią, prašant jos paramos kongresui ir jo dalyviams; o pamokslas bus išryškinta pagrindinė kongreso tema: „Pro mundi vita — už pasaulio gyvybę“. Tada iškilmingoje procesijoje bus atnešamas švč. Sakramentas. Visi susirinkusieji tikintieji, trimitams palydinti, giedos triumfalinį himną „Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat — Kristus nugalė, Kristus karaliauja, Kristus įsako“. Iš džiaugsmingojo pasveikinimo išplauks Bažnyčios ir žmonių prašymo maldos į Kristų, pasaulio valdovą. Maldos už Bažnyčią, jos vienybę ir taiką, pastovumą ir tikėjimo tvirtumą skambės klasiškai, o žmonių dabarties problemos, siekiant atominio amžiaus reikalų, bus išreikštos moderniška forma. Prašymo maldos užsibaigus Viešpaties maldos, Tėvo Mišų, septyniais prašymais, į kurių kiekvieną visi susirinkusieji įsijungs savo prietariančiu „Amen — tegul taip būna“. „Eucharistiniame Kristuje Dievas išklauso didžiuosius savo tikinčiųjų prašymus: Jame yra pašventinamas Dievo vardas; Jame atneša pas mus Dievo karalystę; per Jį įvykdoma Dievo valia; Kristus yra mūsų kasdieninė duona; Jis išgelbėjo mus iš mirties ir nuodėmės. Eucharistinė puota švęsti su sirinkimo atidarymas bus užbaigtas himnu „Te Deum“ ir palaiminimu švč. Sakramentu.

Ketvirtadienis: PASKUTINĖS VAKARIENĖS DIENA

Didysis Ketvirtadienis — švč. Sakramento įsteigimo diena. Kiekvienais metais ši didžioji meilės paslaptis Kat. Bažnyčioje minima du kartus: Didįjį Ketvirtadienį ir Devintinių metų. 37-tojo Eucharistinio Kongreso ketvirtadienį bus išryškinti ypač du eucharistinės paslapties aspektai: kunigystė ir artimo meilė.

a) **Kunigystė.** Kunigiškąją pasiuntinybę ir kunigiškąsias galias Kristus savo apašta lams buvo suteikęs palaiptinui prieš savo kančią, bet pačios didžiausios galias suteikimui parinko Paskutinę Vakariene. Tada jis pats pirmą kartą pakeitęs duoną ir vyną savo kūnu ir krauju, suteikė tą stebuklingą galią savo apaštalam ir jų įpėdiniams: „Kiek kartų tai darysite, darykite mano atminimui“. Kad šis įsakymas būtų galimas vykdyti, turi nepitrūkti kunigų. Eucharistinio kongreso ketvirtadienio priešpiečių 70 dijonų iš įvairių tautų prims kunigystės šventinimus. Šventinimai bus teikiami mažomis grupėmis, po 5-7 dijonų, įvairiose Miuncheno bažnyčiose. Tarptautinio eucharistinio kongreso Barcelonoje metu buvo teikiama kunigystės šventinimai 800 kandidatų iš karto kongreso aikštėje. Tai buvo labai įspūdingos, bet kartu ir labai varginančios ceremonijos tiek patiems šventinamiesiems, tiek ir dalyviams. Už tai Miunchene pasirinkta kitas būdas, ir manoma, kad taip kongreso dalyviai galės geriau įsigilinti į kunigystės teikimo ceremonijas ir jų prasmę.

b) **Artimo meilė.** Iš Eucharistijos išplaukia artimo meilė savo pavaizdavimą gaus Miuncheno parapijose rengiamose meilės puotose. Tų puotų svečiai bus seneliai, ligoniai, pavargėliai, užsieniečiai svečiai, svečiai iš Vokietijos rytinės zonos, o patarnaus vyskupai, prelatai, garbingi pasauliečiai. Tuo pačiu metu vyskupai lankys ligonines, senelių prieglaudą, našlaičių namus, kalėjimus. Teoriškai artimo meilė bus skelbiama pamoksluose ir paskaitose. Didžiuosiuose popiečiaus parengimuose bus nagrinėjamos sekančios temos: „Eucharistija, kaip krikščioniškojo gyvenimo centras“ ir „Vienybė ir taika, kaip Eucharistijos vaisius“. Paskaitos bus iš karto perduodamos šešiomis kalbomis: vokiškai, angliškai, prancūziškai, itališkai, ispaniškai ir portugališkai. Viena kalba bus kalbama, o tekstas kitomis penkiomis kalbomis bus iš karto perduodamas specialiuose ekranuose.

Vakare visi kongreso dalyviai susirinks į kongreso aikštę šv. Mišioms ir kojų plovi mu. Po evangelijos 4 kardinolai plaus tam tikram lygiam kunigų ir pasauliečių skalčiui kojas. Kojų plovi mu ceremonija paimta iš Paskutinės Vakarienes apeigų, ir ja norima išreikšti, kad krikščioniškoje yra tas didesnis, kuris tarnauja kitiems. Kojų plovimas yra senoviškas nusizeminimo ir meilės ženklas, ypač naudojamas rytų kraštuose. Kojų plovi mu gausiausia išreiškiama Kristaus kryžiaus mirties didysis motyvas: Jo atsidavimas ir meilė visų rasų ir visų tautų žmonėms.

Butų trūkumas Sovietų Sąjungoje

(E) Birželio 10 d. Maskvoje baigėsi 4 dienas užtrukęs Sov. Sąjungos Kp ek komiteto ir MT-bos suauktas visasajunginis pasitarimas miestų statybos klausimais. Buvo tartasi, kaip per artimiausius 10-15 metų likviduoti butų trūkumą Sovietų Sąjungoje.

LIETUVOS MIŠKAI — AMŽINI JOS SĄJUNGININKAI

Mūs miškuose nebadausi, vasarą užklydęs, — tuoj maistingo ką nors gausi, netoli išvydęs: uogos, grybai, riešutėliai čia auga kaip tyčia, ant samanų išmiegos nebgliau kaip gryčioj.

Jei sušilęs ir pavargęs, troškuli netversi, — pakalnėlėj iš šaltinio vandens atsigersi, o užėjus audružėlei, — pasislėpti reikia, tai tau girios tankumynas prieglobstį ir teikia.

Ir medelių gražumėlis, ką gali sakyti! ryte paukščių čiulbėjimo malonu klausyti: vienam krašte balandėlis ant šakos ulbuoja, kitam krašte gegutėlė vėl linksmai kukuoja.

Tai laputė pasvaidena, davus šuolį ūmu, tai kiškėlis parstriksena pasislėpti po krūmu. Mūs girelės daug gražesnės ir už seną rojų, kur Adomas su Jevute laimingi vaikščiojo...

Jų pelkės, tankumynai, vietoje šarvuotųjų, daug lietuviams patarnavo gintis nuo kryžiuotųjų, ir kovose prie Žalgirio, nors lenkai padėjo, nuo lietuvų jų galybė amžiams subyrėjo!

Ir šiandieniai komunistai, šiojo amžiaus gėda, pamiškėse Lietuvoje dar ramiai nesėdi; nors ir gausiai privažiavę, bet drąsos jiems stoka, nes jie matė, ką miškuose mūsų broliai moka!..

Ir ta kova dar nebaigta, dar ji laukia mūsų, pamatysit jūs, ruskėliai, koks bus galas jūsų! atsiminsit kaip lietuviai savo šalį gynė, nes per amžius ji tur būti jų laisva tėvynė!

Acton Pharmacy
(EXPORT) LTD.
24, CHURCH ROAD, LONDON, W.3
ENGLAND
Tel. ACOrn 0712

Informacija ir patarimai lietuvių kalba teikiama nemokamai.

KONGRESO LITURGIJA

ŽALGIIRIO MŪŠIS

DIDINGA ISTORINĖ SUKAKTIS

Siemet sukanka 550 metų nuo didžiulės, per visą pasaulį nuskambėjusios lietuvių tautos ir jos vado, Didžiojo Kunigaikščio Vytauto garbės. Ta sukaktinė diena yra šių metų liepos 15-toji diena, pusšesto šimt mečio laikotarpiu skirianti mus nuo to atmintino ir pasididžiuto momento, kai buvusio Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Didžiojo vadovaujama mišri lietuvių ir lenkų kariuomenė, kad ir su samdytais talkininkais, ypač čekais, žiauriame mūšyje 1410 metų liepos 15 dieną nugalėjo ir sumušė amžino savo priešo, vokiečių ordino kariuomenę, jo paties žemėje. Mūšis įvyko tarp Grunvaldo ir Tanenbergo, kuri vieta šiuo metu yra valdoma komunistų Lenkijos.

Plėšrios vokiečių ordino gaujos jau nuo seniai dažnai puldinėdavo tai Lietuvos, tai Lenkijos žemes, jas apiplėsdavo ir pabėgdavo. Todėl taip skriaudžiamoms valstybėms teko slapta susitarti ir sujungtomis karinėmis jėgomis kartą stoti su bendru priešu į lemtingą kovą.

todėl vis tiek tikėjosi lengvos pergalės. Be turtingo pasiruošimo pergalės puotai, ji turėjo atsigabenusi ir geležinių pančių į nelaisvę pasigautiems belaisviams surakinti. Taip jie buvo tikri savo pergalė! Bet išėjo kitaip...

Lenkų karalius Jogaila, greičiau tik dėl garbės, o ne dėl gabumų, buvo laikomas visos jungtinės kariuomenės vadu. Tautinėms ginkluotoms vadovavo kiti vadai: lenkams Zindramas, o lietuviams Vytautas. Vytautas buvo ir karo metu sudarytos aštuonių asmenų karo tarybos pirmininkas, taigi ir tikrasis karo vadovas. Vytautas pasirinko kautynių vietą, Vytautas užėmė pozicijas taip, kad stojus kovon vokiečiams saulė spindėtų tiesiai į akis, Vytautas jodinėjo kariuomenės eilėse, davinė jo paskutiniuosius įsakymus, Vytautas paragina ir karalių Jogailą duoti ženklą mūšio pradžiai, Vytautas vadovavo vykstančiam mūšiu, kur reikėjo, siuntinėjo rezervas, sekė bendrą mūšio eigą, nuolat visur būdamas, viską matydamas, atitinkamus

Pasirengimas ir kariuomenių sujungimas buvo padarytas labai slapta, tad ordinas to visai nenujautė. Kaip jau minėta, pats Lietuvą ir Lenkiją puldinėdamas, jis iš šių valstybių puolimo tai tikėjosi, bet manė turėsias atskirų karų ir atskirų mūšių tiek su lietuviais, tiek su lenkais. Tam tikslui jo ir karinės pajėgos buvo perskirtos, kurios budėjo ties Lietuvos ir Lenkijos pasieniais pastatytose plyšė. Vienos jų vis žvalgėsi į Lietuvos pusę, o kitos buvo laikomos Pamary, saugotis nuo Lenkijos. Mat, tais laikais buvo įprasta karą vesti pirmiausiai paimant ir išgrauiant savo pasieniuose esančias priešų pilis, o tik vėliau, palaiptinui, eiti jau prie sostinės.

Priešui nugalėti šį kartą Vytautas sugalvojo naują, kitokį planą. Jis ir pasistenė sudaryti ordinui įspūdį, kad ruošiasi pulti iš Lietuvos pusės, bet iš tikrųjų galvo jo kitaip. Jo kariuomenė slapta nuo vokiečių, Trakuose ir Vilniuje susirinkusi, per Gardiną ir Brastą buvo pasiūta Lenkijon ir ten, prie Červinskio, ties Vysla, sujungta su Lenkijos kariuomene į bendrą sąjungininkų armiją. Apsaugoti savo šalims nuo karo buvo svarbu užpulti priešą jo paties žemėje. Taip sujungta lietuvių ir lenkų kariuomenių armija ir peržengė Vokietijos sieną. Ir tik dabar vokiečiai susigriebė, kas Vytauto sugalvota, kai priešai buvo jau pas juos.

Kad ir skubiai jie šokosi dabar iš pilių traukti savas įgulas ir pastoti priešams keklia, bet buvo jau per vėlu. Sąjungininkų kariuomenė kovos vieton atvyko anksčiau ir gavo pasilsėti, nakvodama miške, tuo tarpu kai vokiečiams, vos tik atvykusiems ir nuo naktinio lietaus peršlapusiems ir nepasilsėjusiems, tuoj teko stoti kovon.

Tikras mūšyje dalyvavusių karių skaičius nežinomas. Šykščios tų laikų istorinės žinios sako, kad vokiečių kariuomenės keletu tūkstančių buvę mažiau, bet ji buvo sunkiau apginkluota ir geriau apmokyta,

nurodymus davinėdamas. Kai tik arkliai po juo pavargdavo, jis juos kaitaliojo kitais, o pats, lyg jaunuolis, neparodė jokio nuovargio.

Kad galima būtų lengviau atskirti savuosius nuo priešų, sąjungininkų kariai buvo pažymėti šiaudų grįžtelėmis ant rankoviu.

Priešiškos, vokiečių ir sąjungininkų kariuomenės viena prieš kitą sustojus, nė viena pusė nedrįso pirmoji pulti. Tačiau vokiečiai, būdami tikri savo pergalė, pradėjo lyg ir nerimauti. Kadangi lenkų kariuomenė buvo miške, tai ordino kariuomenė pasityčiodama atsitūntė Vytautui ir Jogailai po pliką kardą, ragindama greičiau pradėti mūšį, o nesilapstyti miškuose.

Jogaila nebuvo narsus ir dėl karo, matomai, abejingas. Jis pasiuntė pasiuntinius pas kryžiuotųjų magistrą Ulrichą Jungingėną, siūlydamas derėtis dėl taikos, bet tarsi Jogailos pasiūlymą atmetė, atsakydamas, kad ginčą galis išspręsti tiktai kardas. Paašikėjus, jog neišvengiamai teks kautis, Jogaila iš paties ryto, be pertraukos, išklaukęs net keletu mišiu, Vytauto raginamas, pagaliau sėdo ant žirgo ir, pajogęs į kalvą, davė ženklą pradėti mūšį.

Pirmieji puolė sunkiai šarvuoti ordino raitėliai dešinėje išsiriakavusius lietuvius. Įvyko žiaurios kautynės, ir kilo didelis, toli girdimas, triukšmas. Praužus pirmiems susirėmimams, lietuviai, — iš kovų su to toriais patyrusio kario Vytauto vadovaujami, — padarė vokiečiams netikėtą manevrą: jie plačiu lanku spruko iš kautynių lauko. Vokiečiai, pamane, kad lietuviai bėga, leidosi juos vytis, tuo būdu praretindami savąsias jėgas kovos lauke. Dabar tu rejo izeiti mūšin antroji kryžiuotųjų raitėlių vora, kuri puolė kairėje pusėje išstatytus lenkus. Lenkai jos spaudimo neatlaikė, ir būtų buvę sumušti. Net pats jų karalius Jogaila vos per plauką išgelbėtas liko. Bet šiuo momentu sugrįžo, ratą apsukę, anksčiau „pabėgę“ lietuviai ir puolė vokiečius iš šono. Vokiečių kariuomenė suskilo, pakriko ir tapo galutinai sumušta.

Mūšio vietoje gulėjo daug žuvusių vokiečių karių, jų samdytų riterių, kurių buvo ir iš dabartinės mūsų globėjos Anglijos, ir lietuvių ietimi pervertas paties magistro Ulricho von Jungingeno lavonas!

Mūšiu pasibaigus, karo grobio atiteko: 51 sumuštų įvairių ordino kariuomenės dalių vėliava, visas priešos stovyklos turtas, pergalės iškilmėms parengti skanėstai, daugybė belaisvių, na, ir tie geležiniai pančiai, kuriuos vokiečiai buvo atsigabėję paimitiems sąjungininkų belaisviams surakinti. Beje, dabar jie buvo panaudoti patiems vokiečiams, o jų pergalėi parengtais skanėstais puotavo nugalėtojai

Grunvaldo -Tanenbergo kova išgarsėjo visoje Europoje kaip didžiausios viduramžių kautynės, o Vytauto strateginis planas ir jo pravedimas pripažintas geniališku, toj epochoj neturėjusiu sau lygaus pavyzdžio.

Tačiau ir lenkams šis Vytauto triumfas suteikė net per daug nepelnytą garbės. Tam padėjo keletas tada lyg ir nereikšmingų, bet vėliau pasaulyje išsiskindusių nuomonių, **bet faktų:**

- 1) Jogailos karališkasis titulas vertintas žemiau kunigaikščio titulo;
- 2) Vokiečių užpuolimas padarytas iš Lenkijos teritorijos ir nors ne faktina, bet juridiska Jogailos vadovybė;
- 3) Klatinga Liubino „unija“.

4) Už lietuvių gausėnę ir išpūstą pasigyrimų pilna lenkų propaganda.

5) Nemažai dar jie turės progos pasigirti ir pasireklamuoti tuo, kad vokiečių pergalės vieta, gal dar ir ne galutinai, bet dabar priklauso Lenkijai. K.J.

LIET. KRIKŠC. DEMOKRATŲ S-GOS KONFERENCIJA

(E) LKDS konferencijos vykdomos kas dveji metai. Ketvirtoji tokia konferencija įvyko Torontė gegužės 28-29 d.d.

LKDS konferencijoje priimta rezolucija Lietuvos laisvinimo reikalui:

1) Konferencija pritaria Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto iki šiol vestajai Lietuvos laisvinimo linijai ir pabrėžia reikalą dar labiau suintensyvinti kovą dėl Lietuvos laisvės.

2) Atsižvelgdama į nepaprastą gyvenamojo momento svarbą mūsų tautos ateičiai, konferencija kviečia visą lietuviškąją išsiviją vieningai remti VLIKO, ALTO ir diplomatų laisvinimo pastangas.

LIETUVIAI ĮSTEIGĖ FILMŲ B-VĖ

(E) „Film Culture“ redaktorius Jonas Mekas su broliu Adolfu įsteigė nepriklausomą filmų paruošimo bendrovę — „FC Film Unit“ ir įsigijo studiją.

New Yorko apylinkėse liepos mėn. bus pradėtas sukurti pirmasis filmas „Guns of the Trees“; tai egzistencialistinė drama, parašyta ir režisuojama Jono Meko. Šiais metais bus sukamas ir antrasis filmas „Ha llelujah the Hills“, parašytas ir režisuojamas Adolfo Meko.

Išrinkta „Miss Lithuania“

(E) Birželio 25 d. prasidėjusios Čikagos tarptautinės parodos proga išrinktos parodoje dalyvaujančių tautų gražuolės. 21 tautos gražuolių tarpe yra ir lietuvaitė Elena Brazytė — „Miss Lithuania“. „Chicago American“ dienraštis pažymėjo, kad ji kartu su tėvais iš Lietuvos pabėgo artėjant rusų armijai.

APIE ADOLFA EICHMANNĄ

(E) Lenkų laikraštis „Ekspress Ilustrovany“ birželio 1 d. nr. duoda statistiką, pagal kurią, Eichmanui vadovaujant, buvo išduota žydų:

Lenkijoje — 2.800.000, Rusijoje — 1.500.000, Čekoslovakijoje — 260.000, Rumunijoje — 425.000, Vengrijoje — 200.000, Vokietijoje — 170.000, Lietuvoje — 135.000, Prancūzijoje — 90.000, Olandijoje — 90.000, Latvijoje — 85.000, Graikijoje — 60.000, Belgijoje — 40.000.

Be to, dešimtimis tūkstančių buvo išduota Jugoslavijoje, Austrijoje, Italijoje, Bulgarijoje, Luksemburge, Norvegijoje ir Estijoje.

PATIKRINKITE SAVO ŽODYNĄ

„Europos Lietuvoje“ turėjome įvairiausių proto mankštų. Vienos jų lavino smegenis, kitos „keldavo vėjus“, trečios net visiškai sumaišydavo protelį...

Čia norime mieluosius skaitytojus supažindinti su paprastą, Anglijoje labai populiarą, nereikalaujančią didelių mokslų ir žinojimų proto mankšta.

NR. 2

N	I	O	K
S	M	I	L
K	A	N	S

Iš išmėtytųjų raidžių brėžinyje sudarykite vieną žodį, į kurį įeitų visos duotosios raidės.

Tai pirmoji žaidimo — proto mankštos dalis.

Dabar, turėdami pagrindinį žodį, pasistenkite surasti visą krūvą naujų žodžių. Raidžių skaičius naujuose žodžiuose nėra nustatytas — gali būti dvi, trys ir t.t., bet jos visos privalo būti paimtos iš pagrindinio žodžio. Pvz., MOKSLININKAS (pagrindinis žodis) = Mokslas, linas, kal, kas, sako, liks, moka, link, kinko ir t.t.

Sudarytųjų žodžių linksniuoti ar asmenuoti neleidžiama, kaip: kirvis, kirvio, kirviui ir p. (t.y., jeigu turime „kirvis“, tai jau negali būti „kirvio“). Kiekvienas žodis privalo turėti atskirą reikšmę: pvz., kirvis, kirtis, kirtimas ir t.t.

Teisingai ir daugiausia sudariusiam žodžių bus skiriama premija — 90 proc. visos sumos, kurią sudės žaidimo dalyviai, prisijūsdami kartu su sprendimu po 1 šil. P.O. arba pašto ženklais.

Galvosūkiu sprendimai turi būti pasiūsti ne vėliau kaip per 7 dienas. Rezultatai bus skelbiami kas antrą savaitę.

Siųskite šiuo adresu:

GALVOSUKIS

NIDA PRESS

3, Southern Row, London, W.10

Europos Lietuvių Kronika

LONDONAS

ŠI SKRIDIMĄ AUKOJAME TAU. JAUNOJI LIETUVA!

Dariaus-Girėno žuvimo metinės bus minimos liepos 16 d. Parapijos salėje, 345 a. Victoria Park Road, London, E.9.

Programoje: Stp. Nenorto paskaita. Meninę dalį išpildys Londono mišrus choras ir solistas Černis.

Pradžią 8 val. vak.

Savo atsilankymu pagerbime mūsų tautos didvyrius.

Rengėjai

NAUJAS KUNIGAS

Liepos 17 d. Londono Lietuvių bažnyčioje bus laikomos Šv. Mišios — kun. Antano Galčiaus primicijos. Vakare bendra vakariene Parapijos klube, 345 a. Victoria Park Road, E.9.

Norintieji dalyvauti užsirašo pas Šv. Onos Draugijos narses: V. Puidokienę ar M. Vikanienę. Tel. SHO 6876. Dalyvavimo vakarieneje mokeskis — 10 šil.

Šv. Onos Draugija

ŽALGIRO MŪŠIO MINEJIMAS

Liepos 15 d. sueina 550 metų nuo tos dienos, kai lietuvių ir lenkų kariuomenės galutinai sumušė kryžiuočius prie Žalgirio.

Tam svarbiam istoriniam įvykiui paminėti „Adomo Micevičiaus“ draugija Londone ruošia vakarą-koncertą, kuris įvyks Polish Hearth namuose, 55, Princess Gate, S.W.7, liepos 15 d., 7.30 val. vak.

Programoje: paskaita anglų kalba apie Žalgirio mūšį, lietuvių ir lenkų tautiniai šokiai ir dainos. Solo dainuos garsus Covent Garden operos bosas M. Nowakowski. Scena bus dekoruota Žalgirio mūšio paveikslais.

MANCHESTERIS

DARIAUS IR GIRĖNO IR ŽALGIRO KAUTYNĖS

L. V. S. „Ramovė“ Manchesterio skyrius šeštadienį, liepos 16 d., 5 val. vak., Manchesteryje, Cheetham Hill Town patalpose, rengia Dariaus — Girėno ir Žalgirio kautynių minėjimus.

Programoje: R. Spalio, paskaita Bradfordo skautų tautiniai šokiai, dainos ir deklamacijos.

Po programos šokiai, grojant lietuviškai kapelai. Veiks savas lietuviškas baras. Iš Cannon St. autobusai: 59.4.35.60 Nr. Nr. už 2 penus.

Visus lietuvius iš toli ir iš arti prašome atvykti. Skyriaus Valdyba

PRAŠOM SUSISIEKI SU P. J. SIRUČIU,

gyvenančiu 88 Sheldon Road, Sheffield 7, tel. 55104, kai jums reikalingas automobilis. Jis atstovauja HIGHFIELD MOTORS (Sheffield) LTD., 178-184 London Road, Sheffield 2, atstovus New Rootes Products. Visuomet didelis pasirinkimas naujų modelių vartojamų automobilių su garantija.

MAIL ORDER & PARCEL SERVICE

TAURAS

(A. Briedis)

88. GOLDSMITH AVE.,

LONDON, W.3.

Tel. ACO 9471

Jei pasiūsti ką nors reik, tučtuojau pas Taurą eik!

Nes tik čia gausi kiekvieno jūsų sumokamo peno vertą prekę.

Turite progos per atostogas atsilankyti Londone? Tauras kviečia jus kiekvieną, kas domisi tuo, asmeniškai atsilankyti ir pačiam pamatyti siūlomąsias prekes ir jų kokybę ir galutinai įsitikinti Tauro siūlymų taurumu. Kas negalima kitoms siuntinių tarnyboms, tas galima Taurui. Net ir patys pirkdami nepasiusite pigiau.

NOTTINGHAMAS

LINKSMAVAKARIS

LAS Nottinghamo Skyriaus Valdyba, norėdama bent kiek pajairinti tremties gyvenimą, liepos 9 d., šeštadienį, 19 val., Kea Gardens, Mapperley (autobusas Nr. 31 iš miesto centro, priešpaskutinė stotis, bilietas 5 penai), rengia

Sokių vakarą

su įdomia programa.

Sokių salė puiki, ir dar jos lietuviai niekada nebuvo samdę. Yra bufetas-restoranas, Mašinoms vietos kieme užtektinai. Šokiai tęsis iki 11 val. Gros akordeonistas p. Venckus ir kt. Laukiame svečių ir iš kitų apylinkių.

Skyriaus Valdyba

DVIGUBAS GEDULO MINEJIMAS

Birželio 19 d. Trades Hall salėje Nottinghamo lietuviai, latviai ir estai susirinko paminėti trėmimų į Sibirą ir 20 metų nuo pavergimo trijų Pabaltijo kraštų.

Tautinėmis vėliavomis papuoštoje salėje vietas prie stalo užėmė tautybių atstovai ir tos progos kalbėtojas Dr. S. Kuzminskas.

Minėjimo pirmininkas latvis Liepinš, kaip ir ankstyvesniais metais nepailstamai tuo rūpindamasis, kviečia kiekvienos tautybės atstovus tarti gimtąja kalba žodį. Iš lietuvių kalbėjo DBLS sk. pirm. K. Bivainis.

Po kiekvieno tautų kalbėtojo buvo sugiedami himnai. Prelegentas Dr. S. Kuzminskas anglų kalba apibūdina trijų kėdiančių Pabaltijo tautų pergyvenamąją kančią, kartu primindamas mūsų, išeivių, pareigą kovoję dėl laisvės. Išpūdingi pradžios žodžiai, kada kalbėtojas pažymėjo, kad, užuot vaikščioję Baltijos pakraščiais ir kūrę planus geresniam gyvenimui, šiandien turime susirinkti svetimame krašte šioji niūrioji salė. Baigdamas priminė, kad pasaulio didieji kartą turės išgirsti mūsų šauksmą, nes didieji aktoriai negalės išpildyti tinkamai veikalo be mažųjų artistų. Gale vienbalsiai rankų pakėlimu buvo priimta bendra rezoliucija, paimita iš tai progai atspausdinto Baltijos Valstybių Laisvės Tarybos atsišaukimo.

Minėto minėjimo programą išpildė jaunimas. Eilėraščius deklamavo latvių ir estų vaikai. Iš lietuvių pasirodė J. Veinoriūtė, pašokdama baletą su anglaite ir tris solo numerius. Tenka didelę padėką Miss Morrison ir jos padėjėjai pianistei, kurios maloniai sutiko dalyvauti šiame minėjime, paruošdamos savo baletu studijos mokinę ir jai asistuosdamos.

Staigmeną padarė vietoj skelbtojo latvių choro atvykdamas išstinas ukrainiečių vaikų ansamblis. Susirinkusieji plojo vaikams gražiai išpildant ukrainiečių tautinius šokius ir berniukams grojant akordionu ir skambinant mandolina. Visi buvo sužavėti tokio pat likimo tautos išeivių veikla, ypač jaunimo auklėjime.

Baigdamas minėjimą pirm. Liepinš pažymėjo, kad mes, pabaltiečiai, turėtume dažniau bendrauti su to pačio likimo tauta — ukrainiečiais ir imti pavyzdį iš jų, kurie, niekad nebuvę visiškai laisvi, nepalūždami tiki laisvę atgauti.

Minėjimas surengtas Baltų Komiteto iniciatyva. J.K.

BRADFORDAS

ŽALGIRO MŪŠIO SUKAKTIS

Reta kuri kita sukaktis gali mums taip vaizdžiai atidengti didingą Lietuvos praeitį, kaip Žalgirio mūšio minėjimas.

Žalgirio kovos užuomazga esmėje prasiždėjo dvyliktojo šimtmečio gale, kai vokiečių ligoninės slaugytojų brolija Jeruzalėje prie trijų savo įžadų — paklusnumo, skais tybės ir neturto — prisiėmė ketvirtąjį: kovoti su netikėliais ir dėl to išvirtų į karinę riterių organizaciją. Iš jos nufurkus išsirutuliojo kryžiuočių ir kalavininkų ordinais, pridarę Lietuvai daug žalos ir kartu išgarsinę lietuvių tautą visame pasaulyje. Su

šiais ordinais lietuviai kovojo 200 metų, kol Vytautas Didysis 1410 m. rugpjūčio 14 d. visas tas kovas Žalgirio mūšyje apvainikavo pergalės vainiku.

Bradfordo lietuviai šita garbingą sukaktį norime tinkamai paminėti. Todėl jau iš anksto kviečiame visus tautiečius, pavieniui ar ekskursijom, rugpjūčio 27 d., šeštadienį, atvykti į Bradfordą, kur gražioje ir erdvioje Soltaire salėje išgirsime Lietuvos Pasiuntinybės patarėjo V. Balicko žodį, išklausysime buv. Lietuvos karinio pasiuntinio Latvijoje ir Estijoje plk. Jakučio paskaitos, pasidžiaugsime menine dalim, kurią išpildys buv. Valstybės Teatro artistė p. Jakutienė, solistas p. Kasperavičius, Atžalyno vyrų choras ir tautinių šokių grupė. Na, o šalia visa to veiks turtingas baras su skaniais užkandžiais.

Minėjimo pasisekimas didele dalimi priklauso nuo dalyvių skaičiaus, todėl pareikime vieni kitus savo gausiom ekskursijom.

Organizacinis komitetas

VOKIETIJA

SUSIRŪPINKIME IRODMŲ SUTVARKYMU SENATVĖS RENTAI GAUTI

Asmens, jau gaunantieji rentą pagal seną svetimą šalių rentų įstatymą, kuriems tačiau nebuvo įskaitytas visas jų darbo laikas, privalo dabar paduoti prašymą kaip naują jų rentos apskaičiavimą, remiantis įstatymu apie naują teisių sutvarkymą ir rentą, įgytų svetur. Toks prašymas įteikiamas vietos draudimo įstaigai (Versicherungsamts).

Asmens, neturėję teisių į rentą, nes jiems pagal seną įstatymą trūko normaliu atveju 180 mėnesių ar invalidumo atveju 60 mėnesių apsidraudimo laiko, kurie dabar, pasinaudojant naujo įstatymo nuostatomis, yra laukiamąjį laiką pasiekę, privalo tuojau paduoti prašymą rentai pagal naują įstatymą gauti.

Jaunesnio amžiaus asmenis, kurie dirbo karo metu Vokietijoje svetimų šalių darbininkų padėtyje, jei jie nebuvo apdrausti, privalo tuojau pat paduoti vietos draudimo įstai gai prašymą pripažinti jiems jų visą darbo laiką Vokietijoje kaip retinio draudimo laiką. Draudimo įnašų už šį laiką jie mokėti neprivalo.

Tas pats liečia ir asmenis, tarnavusius vokiečių kariuomenėje ar dirbusius karo metu vokiečių administracijoje. Pagal naują įstatymą jie laikomi buvę apdraustais, tačiau pati draudimo įstaiga be suinteresuotųjų prašymo jų draudimo laiko ir teisių į rentą nenustatinės. Būtinias yra jų teisių nustatymo prašymas (Feststellungsantrag).

Visiems, kuriuos paliečia naujas svetimų šalių rentų įstatymas, jei jie neturi dokumentų savo teisėms įrodyti, ypač tuo atveju, jei jų teisės gali būti pagrįstos vien liu dininkų parodymais, patartina neatidėliojant pradėti reikiamus įrodymus rinkti. Ka dangi esame išmėtyti po visą pasaulį ir nėra žinomas mūsų pažįstamų, eventualių liu dininkų ateities likimas, patartina iš anksto pasidaryti priesaikičius tų liudininkų pareiškimus apie darbo vietą, laiką, eitąsias pareigas, atlyginimo dydį ir mokėtąjį socialinį draudimą.

Rentų gavimo reikalais yra šie Aukštojo komisaro teisių patarėjai:

- 1) Dr. L. Huszovszky, Rechtsanwalt, NCWC-Caritas Rechtsberater, Muenchen, Sendlingerstr. 57.
- 2) Mag. Jur. A. Mikolajevski, NCWC-Caritas Rechtsberater, Duesseldorf, Hubertusstr. 3.
- 3) Dr. G. Marinescu, NCWC-Caritas Rechtsberater, Nuernberg, Sammlager fuer Auslaender.
- 4) Dr. Paul Grimm, Rechtsanwalt,

NCWC-Caritas Rechtsberater, Frankfurt/M. Guiolettstr. 66.

5) Mag. Jur. A. Silde, WCC-Ev. Hilfswerk Rechtsberater, Stuttgart-Bad Cannstatt, Kirschenweg 12.

6) Dr. Friedrich Wagner, Rechtsanwalt, LWF-Innere Mission Rechtsberater, Hamburg 39, Gryphusstr. 1.

Be to, rentų reikalams Bundesversicherungsanstalt įsteigė informacijų ir Patariamų biurų Hamburge, Miunsteryje, Stuttgarte, Diusseldorfe. Numatoma dar tokius biurus įsteigti Miunchene, Frankfurte, Niurnberge, Hannoveryje ir Mannheim-Ludwigshafene.

Asmenims, kuriems artimiausiu laiku su kaks: vyrams 65 metai, moterims 60 metų amžiaus, patartina jau iš anksto (maždaug prieš metus) paduoti normalų prašymą rentai gauti.

Tačiau, jei gydytojų nuomone spėjama, šis profesinis ar bendras negalėjimas dirbti (Berufs oder Erwerbsunfaehigkeit), patartina paduoti prašymą rentai gauti nedelsiant. (Inf.)

JAUNIMO STOVYKLA

REMKIME MŪSŲ JAUNIMO VASAROS STOVYKLĄ!

Netrukus, rugpjūčio pirmąją savaitę, Lietuvių Sodyboje, stovykla mūsų jaunimams. Skautų Rajono Vadui a.a. skautininkui Vaitkevičiumi mirus, keliems skautų vadams išemigravus į Ameriką, visa stovyklos ruošimo našta gula tik ant keletos likusių skautų vadų. Pačioje stovykloje net tik lietuviška aplinka, bet ir visa programa, įvairios varžybos ir žaidimai, dainos prie laužų ir pasirodymai, užsiėmimai ir visi kiti darbai vyksta lietuviškoje dvasioje. Neveltui jaunieji grįžę iš tokios stovyklos turi gražių prisiminimų ilgam laikui. Iš tikro kaip būtų gera, kad į stovyklą galėtų suvažiuoti juo daugiau mūsų jaunimo!

Kaip bet kuriai mūsų veiklos sričiai, lygiai taip ir jaunimo stovyklai, kuri yra labai naudinga ir būtina reikalinga, pirmoje eilėje iškyla jos finansavimo klausimas. Šio klausimo neišspręsdami, galima dar daug apie tai kalbėti ir rašyti, kaip daryti, kaip sužadinti ir sustiprinti tautinę dvasią jaunimo tarpe, o prie konkrečių didesnių darbų priėti vis dar negalėtume. Užsimojimui kai nors reikšmingesnio padaryti ne užtenka vien gražiais žodžiais suformuluotų minčių, bet reikia daug darbo, daug pastangų, o taip pat ir daug pinigų. Jei darbu pasižavėjusių žmonių pritrūksime, tai nesirūpindami jų veiklos palengvinimui, su darant finansinę paramą, ateityje ir tų pasižavėjusių žmonių irgi neteksime.

Be aukų jokia išeivių ar tremtinių grupė savo veiklos pagrindui kitokių priemonių neturi. Be aukų negali apsieiti ir mūsų skautų vadai vasaros stovyklos paruošimui. Tikra laimė, kad čia Anglijoje turime dar nors keletą skautų vadų. Prieš keletą savaičių naujasis Anglijos Rajono skautų vadą paskautininkas Jaras Alkis kreipėsi į stovyklautojus registruotis, o į lietuviškąją visuomenę — prašydamas pinigines paramas, nes be tos paramos stovyklą būtų neįmanoma paruošti.

Vasaros jaunimo stovyklą jau čia pat, Ji prasidės liepos 30 d. ir baigsis rugpjūčio 8 d. Jaunieji tepasiskubina užsiregistruoti pas Jarą Alkį, o vyresnieji, stovyklos paruošimui, pasiūskime savo auką. J. Alkio adresas: 32, Davis Ave., Hunton St., London, E.1. Stovyklos mokeskis 2 sv. 10 šil. Neturtingųjų tėvų vaikai pagal išgales bus atleidžiami nuo mokesčio ir apmokėta kelionė į stovyklą ir atgal.

Kun. P. Dauknyš

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ, SIBIRĄ IR KITAUS KRAŠTUS

Sąžiningiausias, patikimas ir garantuotas patarnavimas, aukščiausias rūšies prekės už žemiausią kainą.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, HACKNEY RD., LONDON, E.2, ENGLAND.

Tel. SHO 8734.

Seniausia Anglijoje lietuviška bendrovė. MEDŽIAGOS, AVALYNĖ, VAISTAI, MAISTAS. Akordeonai, siuvarmosios mašinos, rašomosios mašinelės, motociklams ir dviračiams dalys, įvairios lempos, sporto įrankiai ir visa kita.

Geriausios atsiskaitymo sąlygos. Kiekvienam siuntinui asmeniškai priežiūra! NAUJI 1960 m. kainoraščiai ir įvairios informacijos pareikalavus teikiama visiems nemokamai. Pasiunčiame ir pačių klientų supirktąsias prekes.

KIEKVIENO SIUNTINIO PRISTATYMAS GARANTUOTAS

Pavergtoje Tėvynėje

„Kaip tyčiojamas iš jų tikėjimo“, toklu pavadinimų birželio 26 d. „The People“ išleido neseniai iš Sovietų Rusijos grįžusios italių žurnalistas Vandos Gavronskos straipsnį, kuri turėjo progos aplankyti ir Lietuvą, kartu slapta parsiveždama ir keletą jos padarytų nuotraukų iš Vilniaus. Ji rašo: „Vilniuje Šv. Mykolo bažnyčia daugiau jau nebėra skirta Dievo garbinimui. Ji paversta į išvietės įrengimų parodą. Šis pasityčiojimas oficialiai paaiškintas, kad žmonėms bažnyčia jau neberekalinga. Vilniuje padariau ir kitą nuotrauką, kuri parodo tokio bolševikų aiškinimo melagingumą. Čia yra Šv. Mikalojaus bažnyčia, kuri taip perpildyta, kad žmonės nesutildpami jos viduje stovi lauke, klausydami Šv. Mišių. Taip panašiai yra visoje Lietuvoje ir Latvijoje“.

„Bažnyčios uždamos lyg neberekalingos ir paverčiamos šventvagiškam piktnaudojimui. Nelaimingiausia, kad religija išjuokiamą jaunimo akyse. Komunistai nedrįsta žmonėms uždrausti bažnyčių lankymą ir ten Dievą garbinti, bet jie stengiasi nuo to atgrasinti. Jie tai daro įvairiausiais būdais: nuolatiniai bažnyčios lankytojai įtarinėjami ir policijos sekami, vaikai neperleidžiami per egzaminus, darbininkai neretai atleidžiami iš darbo. Užsieniečiai turistai iš oficialių šaltinių to nesužino. Jiems nesakoma, kad bažnyčios už elektra turi keturgubai mokėti ir visi kiti mokesčiai bažnyčioms yra nepaprastai aukšti. Vilniuje man pasisekė išmukti nuo man paskirto vadovo ir aplankyti bažnyčias. Mačiau ir daugiau žmonių perpildytų bažnyčių. Šv. Kazimiero bažnyčia paversta į sau dėlį. Kita bažnyčia paversta į sporto salę. Didžioji altariaus vietoje pakabintas disko metimo tinklas. Kaune yra lietuvių kunigų seminarija, turinti 60 vietų. Man lankantis Lietuvoje, joje buvo daug tuščių vietų. Niekas negali seminarion įstoti be „kulto direktoriaus“ leidimo. Toks leidimas retai duodamas. Nežiūrint Kremliaus kėslų, religija Lietuvoje gyvuoja. Viena moteris man pasakė: „Rusai iš mūsų išplėšė Nepriklausomybę. Jie kontroliuoja ką mes valgome, kuo rengiamės, bet jie niekad negalės sukontroliuoti mūsų tikėjimo!“

Idealai miršta tik tada, kada nebelleka idealistų, kurie jų siektų, dėl jų aukotųsi, kentėtų ir mirtų. To niekada nebūtų galima pasakyti apie mūsų pavergtusiosios Brolis ir Seseris, kurie savo kraštą ir savo religiją myli labiau už patogumus, labiau už savo asmenų saugumą, labiau už savo pačių gyvybę. Dieviškoji viltis yra nesunaikinama, išliks gyva ir mūsų pavergtoji Tauta, nors ir labai sunkus yra jos kančių kelias, nors tikėjimas išjuokiamas plačiu valstybinio mastu. Kun. P.D.

PAMALDOS

CORBY — šį sekmadienį, liepos 10 d., 12 val., Our Lady's bažn., Occupation Rd. NOTTINGHAM — liepos 10 d., 12,15 v. BRADFORD — liepos 17 d., 12,30 v.

Paroda

Lietuvių Sodyboje nuo liepos 3 d. vyksta P. Bugailiško aliejinių paveikslų paroda.

PADEKA

Tautos Fondo Atstovybė dėkoja Skotijos lietuviams, suaukavusiems Tautos Fondui per kun. J. Gutauską 120 svarų sterlingų, ir Derby apylinkės lietuviams, suaukavusiems per Dr. J. Mockų 10 svarų sterlingų, ir Birminghamo lietuviams, suaukavusiems per p. V. Tamašauską 12 svarų ir 11 šilingų. Pavieniui aukavusiems pakvitavimai su padėka siunčiami paštu.

PAIESKOJIMAI

BEINORYTĖ Petronelė, duklė Domo, gimusi 1924 m. Panevėžio apskr., buvusi ištejęsi už Jono Žadeikio, po karo gyvenusi Londone, pati ar žinantieji apie ją, prašom rašyti „Europos Lietuvių“ Administracijai.

EUROPOS LIETUVIS — LITHUANIAN WEEKLY.

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARK 2470. Redakcijos ir Administracijos adresas: 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARK 2470.

Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumeratos kaina: metams 40 šil., 6 mėn. 22šil., atskiras numeris 1 šil.; dolerio kraštuose — 6 dol. metams.

Leidžia Lietuvių Namų Akc. Bendrovė. Leidimo Tarybą sudaro DBLS Valdyba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai.

SPECIALUS PASIŪLYMAS

Didelį siuntinį iki 44 SV. gali būti pasiūsti jūsų šeimoms ir draugams. Išlaidos yra tokios: manipuliacinis mokeskis, paštas ir draudimas £6.0.0 (priedo — muitas). Visais reikalais kreiptis:

WINTREX & CO. LTD.

60 & 64, PEMBROKE RD., LONDON, W.8.

Tel.: WESTern 0305/1255